

Marcel van Wietingen (NHTV hogeschool).

Marcel van Wietingen is docent financiën gebiedsontwikkeling aan de NHTV hogeschool in Breda. Na de middelbare school is Marcel in Utrecht Sociale Geografie gaan studeren waar hij in 1986 afgestudeerde. vervolgens heeft hij de lerarenopleiding gevolgd en is hij van 1989 tot 1992 als aardrijkskundedocent werkzaam geweest. Al vanaf '91 is Marcel werkzaam op de NHTV, eerst als docent Toeristische Geografie en vanaf 2005 als docent financiën gebiedsontwikkeling, grondexploitatie en planeconomie. "Het is me eigenlijk pas de laatste jaren duidelijk geworden hoe de onderlinge relatie tussen geografen, planologen en stedenbouwkundigen in elkaar steekt. Heel globaal genomen doen geografen het onderzoek, de planologen plannen de ruimte die de stedenbouwkundigen vervolgens concreet uitwerken. Op deze wijze hebben alle disciplines elkaar nodig."

Mooiste stukje stedelijke openbare ruimte en waarom?

Zonder twijfel is Marcel's antwoord op deze vraag: Piazza il Campo in de Italiaanse stad Siena. Afgelopen zomer was hij bij zien van dit plein opslag verliefd. Als verzamelaar van miniatuurgebouwen heeft hij ook een miniatuur

van dit plein met het aangrenzende stadhuis aan zijn collectie toegevoegd. Het zijn voornamelijk de fysieke stedenbouwkundige aspecten van dit plein die zo'n grote indruk maken. Het plein is schelpvormig en loopt naar beneden af, richting het stadhuis. Dit in combinatie met de bestrating die dit effect versterkt en de omliggende bebouwing maken het plein een indrukwekkend en mooi geheel. Bij het aanschouwen hiervan wordt een prettig gevoel ervaren waardoor Piazza il Campo indruk maakt. Het is hoogstwaarschijnlijk deels toeval dat het plein geworden is tot wat het nu is. Dit natuurlijke ontstaan van deze plek maken het alleen maar mooier. Juist veel geplande pleinen mislukken. In Nederland zijn daar verschillende voorbeelden van.

Wat zou er nog verbeterd kunnen worden?

Marcel twijfelt over het feit of het plein geschikt is voor langer verblijf, onder andere gezien het grote oppervlak en de leegte. Dit praktische aspect wordt echter overstemd door het overweldigende. Aan de andere zijde van het stadhuis, bevindt zich een grote parkeerplaats op een plek die in potentie een hele mooie plek zou kunnen zijn. Helaas wordt deze als parkeerplaats gebruikt. Men heeft duidelijk alle nadruk op Piazza il Campo gelegd.

Wie zijn de hoofdverantwoordelijken voor het verwezenlijken van dit pareltje?

Door de natuurlijke totstandkoming is er geen duidelijke hoofdverantwoordelijke voor Piazza il Campo aan te wijzen. Naar alle waarschijnlijkheid is het de toenmalige middeleeuwse overheid geweest die gedurende een langere periode als verantwoordelijke kan worden gezien voor hoe het plein zo ontstaan is.

Hoe lang heeft het geduurd voordat het pareltje is gerealiseerd?

Zoals eerder aangegeven is het een langdurig en deels toevallig proces geweest vanaf de middeleeuwen waaruit dit plein voortgekomen is. Wel is duidelijk te zien dat de bestrating later, waarschijnlijk in de 20e eeuw bewust is aangelegd om de mooie werking van het schelpvormige te versterken.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dergelijke projecten eerder gerealiseerd zijn?

Ook in zijn eigen woonomgeving ervaart Marcel de traagheid. Het gebied zou oorspronkelijk in 2005 gerealiseerd zijn. Anno 2011 is men nog steeds aan het bouwen. Hoewel dit als vervelend beschouwd wordt brengt het ook positieve dingen met zich mee zoals leuke tijdelijke initiatieven die er anders niet geweest waren. Zodra tijdelijke initiatieven moeten wijken voor de oorspronkelijke plannen is er vaak sprake van weerstand. Een overheid zou een controlerende taak moeten hebben en moeten denken in termen van "Ja, tenzij.." in plaats van "Nee, tenzij.."

Hoe kunnen we meer vergelijkbare projecten realiseren met de beperkte middelen die er zijn?

Bij gebiedsontwikkeling moet er vanuit de vrije markt gedacht worden. Op dit moment heeft de overheid nog een te grote hand op de ontwikkelingen terwijl men in Nederland juist heeft gekozen voor een vrije markt. De overheid zou een accommoderende functie moeten hebben. In een vrije markt zullen succesvolle openbare ruimte vanzelf geld opleveren omdat mensen bereid zijn daar geld voor neer te leggen, ongeacht of het mooi of lelijk is. Dat blijft een kwestie van smaak. De slecht functionerende ruimtes verdwijnen vanzelf.

Ter afsluiting; Een laatste tip voor iedereen die met de openbare ruimte werkt.

"Bedenk dat de openbare ruimte een leefomgeving is en geen stedenbouwkundig speeltje." De ideeën die architecten hebben worden vaak niet herkend en gedragen door de gebruikers, die de ruimte heel anders ervaren.